

Aikakauskirja Duodecimin 129. vuosikerta alkaa – mitä nyt?

Duodecim-seuran historian toisessa vuosikouksessa 1885 Konrad ReijoWaarana ehdotus Duodecim-lehden perustamisesta tyrnättiin. Epävirallisilla jatkoilla tahtotila kuitenkin nopeasti muuttui. ReijoWaarasta, joka tuolloin toimi maalaislääkärinä Kymissä, tuli lehden ensimmäinen päätoimittaja. Kollegat Helsingissä lupasivat huoltaa kieltä. (1)

Suomen kielen merkitys on tärkeä, sillä onhan suomalaisuus yksi Lääkäri-seura Duodecimin perusarvoista. Kaikkien Aikakauskirjan käsikirjoitusten kieliasu tarkistetaan. Kehittyvään lääketieteelliseen terminologiaan haetaan uudissanoja yhdessä Lääketieteen sanastolautakunnan kanssa. Tässä lehdessä julkaistaan sanastolautakunnan ja lehden yhteisen sanakilpailun tulokset. Kirjoittajat ja lukijat ratkaisevat, juurtuvatko uudet termit. Kieli on keino välittää tietoa, ja kirjoittajan tulee tuntea kirjoitus ja teksti omaksensa kielihuoltoprosessin jälkeenkin. Kielentarkistus tapahtuu tiimityönä lehden toimituksessa. Parhaita ratkaisuja haetaan yhteistyössä kirjoittajien kanssa.

Aikakauskirjan ytimen muodostavat tieteelliset ja luotettavat vertaisarvioidut katsaukset. Opettavaisia tapausselostuksia ei ole koskaan liikaa. Tulevaisuudessa tieteen yksityiskohtia ja näkökulmia voi käsitellä myös asiantuntijoiden haastattelussa. Seuraavassa numerossa on Perttu Lindsbergin Raati ratkoo -artikkeli, johon hän on kerännyt asiantuntijajoukon pohdintaan urheilussa tapahtuvia aivovammoja.

Aikakauskirja ei pärjää kilpailussa lääketieteellisen uutisoinnin reaaliaikaisuudesta. Ajankohtaisuutisointia tekee muun muassa Uutispalvelu Duodecim. Verkkajulkaisu ja sosiaalinen media ovat aiheuttaneetkin vanhoille uutispalstoillemme muutospaineita. Ovatko

uutisemme painetussa lehdessä jo liian vanhoja? Kahden hieman päällekkäisen uutispalstan osalta lehden toimitus päätti jatkaa Erikoislääkärin uutisten kehittämistä ja sisällyttää Mitä nyt -tyyppisen uutisoinnin osaksi Erikoislääkärin uutisia. Mitä nyt palstan 23-vuotinen taival päättyi edelliseen vuosikertaan. Lämmin kiitos kaikille pohtivien Mitä nyt -artikkelien takaa löytyvälle seitsemälletoista nimimerkille sekä heidän edeltäjilleen.

Lehti vaihtoi myös kirjallisuusviitejärjestelmänsä vuoden vaihtuessa. Ensimmäisen kirjoittajan nimellä ja vuosiluvulla viittaavasta järjestelmästä on nyt siirrytty lääketieteellisissä julkaisuissa vallalla olevaan Vancouver-järjestelmään. Toki vanhassa järjestelmässä pystyi lähteen tarkistamaan ehkä nopeammin, mutta lukumukavuutta se ei parantanut. Uusilla verkkolehden viiteillä pääsee jatkossa suoraan lähdeluetteloon ja PubMediin, josta artikkelimme englanninkieliset tiivistelmät ovat jo muutaman vuoden löytyneetkin.

Lääkäri-seura Duodecimin teemana vuosina 2013–2015 on Tiedosta taidoksi eli oppiminen. Jokaisesta lehdestämme löytyy interaktiivisia Mitä opin -artikkeleita, joita voi suorittaa verkossa. Osa parhaimmista Vinkistä vihiä -palstan oivalluksista onkin päässyt Kustannus Oy Duodecimin ylläpitämään Oppiporttiin. Lääketieteen opiskelun edistäminen ei kuitenkaan yksin rajoitu lehtemme sisältöön. Aikakauskirja lähti mukaan plagioinnin hallintaan tarkoitettuun Turnitin-järjestelmään (2) Indeksoidun sähköisen materiaalin omistaja on nyt paremmin tunnistettavissa. Järjestelmä palvelee yliopistoja, opettajia, opiskelijoita ja toki myös lehteä.

Tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa. Kaupallisella media-alalla on käynnissä selviä-

PÄÄKIRJOITUS

mistaistelu, jossa ilmoitustulojen jakautumista painetun median ja verkkojulkaisujen välillä vielä haetaan. Milloin Duodecimin jäsen on valmis vastaanottamaan lehtensä pelkästään sähköisessä muodossa? Sitä voimme toki selvittää lukijakyselyllä, mutta uskon, että painettu lehti on vielä hyvä käyttöliittymä, vaikka sen rooli on muuttunut. Harvalla on enää kirjahyllyssään Duodecim-lehtiriviä. Lehden koko 128-vuotinen historiahan löytyy sähköisestä arkistosta. Tämän vuoden alusta lehti painetaan aiempaa kevyemmälle kotimaiselle paperille.

Aikakauskirjan alkuajoista moni asia on muuttunut mutta moni on pysynyt ennallaan. Duodecim-lehti on ensisijaisesti jäsenlehti, jonka julkaisu on yhteistyön tulos. Lehti tarvitsee kirjoittajia, asiantuntijoita ja erityisesti lukijoita! Onneksi nykyään päätoimittaja ei joudu itse kirjoittamaan valtaosaa lehden kirjoituksista kuten sen ensimmäinen päätoimittaja ReijoWaara.

Toivotan Lääkäriseura Duodecimin jäsenille ja lehtemme lukijoille onnea ja menestystä tulevalle vuodelle. Siteeraan Kati Myllymäkeä seuran hallituksessa käydyssä keskustelussa, joka koski lehden tulevaisuutta ja painatusta. ”Kevyempi lehti, painavampi sisältö!” ■

KIRJALLISUUTTA

1. Mustajoki P. Mies joka hakkasi halkoja. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2013
2. <http://www.ilonait.fi/web/i/thenticate/>.

JOHANNA AROLA
päätoimittaja
Aikakauskirja
Duodecim
PL 713, 00101 Helsinki